

Trusselsniveau for introduktion af afrikansk svinepest (ASF) til Danmark som følge af ASF-situationen i Europa i perioden 1. januar til 27. juli 2023.

Trusselsvurdering:

I perioden 1. januar til 27. juli 2023 er der konstateret nye udbrud af afrikansk svinepest (ASF) i grisebesætninger og vildsvin i Grækenland, Italien og Kroatien samt i Bosnien-Hercegovina og Kosovo.

ASF-situationen i Tyskland er stort set uændret. Udbrud af ASF i vildsvin er rapporteret i områder, der allerede er underlagt restriktioner, og der har kun været ét udbrud i tamgrise i en lille besætning tæt på den polske grænse, også inden for restriktionsområdet. Der er derfor i øjeblikket ingen ændring i risiko for introduktion af ASF til Danmark fra Tyskland. Det nærmeste udbrud af ASF i vildsvin er ca. 373 km fra den dansk-tyske grænse.

Fødevarestyrelsen vurderer fortsat, at den samlede risiko for introduktion af smitte med ASF til danske grisebesætninger er **meget lav**.

For at opretholde det meget lave risikoniveau for overførsel af smitte til danske grisebesætninger gør Fødevarestyrelsen opmærksom på følgende regler:

- Transportmidler, der har transporteret grise i udlandet, skal rengøres og desinficeres efter aflæsning af grise.
- Grise må ikke fodres med madaffald.

Fødevarestyrelsen anbefaler:

At alle danske grisebesætninger løbende gennemgår deres smittebeskyttelsesplaner med ansatte og har fokus på overholdelse af alle smittebeskyttende foranstaltninger, så spredning af ASF til Danmark forebygges.

Styrket fokus på biosikkerheden i de danske grisestalde, og at man venter 48 timer, før man kommer i danske besætninger, efter at man har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet, for at udelukke, at man medbringer dyresygdomme til Danmark.

Særligt opmærksomhed på ikke at hjembringe smitte via udstyr inkl. tøj, skydestok, våben, støvler, jagthund, kød og jagttrofæer til Danmark, hvis man har været på jagt i udlandet.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Tyskland og resten af Europa og vurderer løbende, om der er behov for opdatering af trusselsvurderingen.

Rapid risk assessment for the introduction of African swine fever (ASF) into Denmark, in relation to the ASF situation in Europe in the period 1 January to 27 July 2023.

Rapid risk assessment:

In the period 1 January to 27 July 2023, new outbreaks of African swine fever (ASF) have been detected in pig herds and wild boar in Greece, Italy and Croatia as well as in Bosnia and Herzegovina and Kosovo.

The ASF situation in Germany is largely unchanged. Outbreaks of ASF in wild boar have been reported in areas that are already subject to restrictions, and there has been one outbreak in domestic pigs in a small herd close to the Polish border, also within the restricted area. There is therefore currently no change on the risk level for the introduction of ASF to Denmark from Germany. The nearest outbreak of ASF in wild boar is approx. 373 km from the Danish-German border.

The Danish Veterinary and Food Administration assesses that the risk of introduction of ASF into Danish pig herds, despite the new findings, remains **very low**.

In order to maintain the very low level of risk of introduction of infection to Danish pig herds, the Danish Veterinary and Food Administration points out the following rules:

- Transport equipment that has transported pigs abroad require cleaning and disinfecting after the unloading of pigs.
- It is prohibited to feed food waste to pigs.

The Danish Veterinary and Food Administration recommends:

That all Danish pig herds review regularly their biosecurity plans with employees and focus on compliance with all biosecurity measures, so that the spread of ASF to Denmark is prevented.

Strengthened focus on biosecurity in Danish pig farms, where persons wait 48 hours before entering Danish herds after been in contact with farm animals abroad, in order to rule out bringing animal diseases to Denmark.

Special attention to avoid bringing home the virus via equipment incl. clothes, shooting sticks, weapons, boots, hunting dogs, meat and hunting trophies to Denmark if you have been hunting abroad.

The Danish Veterinary and Food Administration is monitoring the situation in Germany and the rest of Europe, constantly assessing whether there is a need to update the assessment.

Baggrund

ASF er en smitsom virussygdom, som kan ramme alle racer og aldersgrupper af grise, inklusive vildsvin, vortesvin og andre afrikanske vildsvinearter. ASF kan ikke smitte til mennesker, og kontakt med smittede dyr udgør således ikke nogen sundhedsmæssig risiko for mennesker.

ASF virus er meget modstandsdygtig og stabil i grisekroppe, kadavere, fersk kød og nogle grisekødsprodukter. Virus kan overleve op til 9 måneder i forarbejdede fødevarer som fx pølser. Varmebehandling ved en temperatur over 70 °C i mindst 30 min. ødelægger virus. Virus udskilles bl.a. via blod og fæces og kan overleve længe i disse.

Virus kan spredes ved direkte kontakt mellem syge og raske grise, herunder vildsvin. Smitten overføres ved kontakt med blod, fæces, væv og sekreter fra smittede grise.

Smitten kan også overføres indirekte via fodring af grise med virusholdige fødevarer eller køkken- og madaffald. Smitte kan også overføres indirekte via foder, vand, strøelse, køretøjer, landbrugsudstyr, tøj og fodtøj kontamineret med husdyrgødning.

Sygdommen spredes vestpå i EU primært med vildsvin, men de store spring i sygdommens udbredelse skyldes menneskelig aktivitet, hvor mennesker har medbragt inficeret kød, som er blevet ædt af grise eller vildsvin.

I Afrika forekommer infektionen i vildtlevende grise, der er modstandsdygtige over for sygdommen. De vildtlevende grise udgør en stor smittefare over for tamgrisene, der kan smittes enten direkte eller indirekte via bid fra bløde flåter, der er inficeret med viruset.

Sygdommen har siden 2014 spredt sig fra Hviderusland til flere EU-lande og findes i dag i Bulgarien, Estland, Grækenland, Letland, Litauen, Polen, Tyskland, Ungarn, Rumænien, Slovakiet og Italien, hvor ASF har forekommet endemisk på Sardinien siden 1978. Derudover er ASF til stede i flere nabolande til EU og findes i dag i Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Moldova, Nordmakedonien, Rusland, Serbien og Ukraine.

Hvis ASF kommer til Danmark, får det store økonomiske konsekvenser for landbruget, for dansk eksport, for beskæftigelsesmulighederne i fødevarerektoren og dermed for samfundsøkonomien.

Nuværende situation:

Europa

Siden sidste trusselsvurdering (juli 2022) er der opstået udbrud af ASF-virus i nye områder og lande i Europa (figur 1). Disse områder og lande er:

- Italien:
 - Reggio di Calabria
 - Salerno
- Kroatien
- Bosnien-Hercegovina
- Grækenland (første gang siden 2020)
- Kosovo

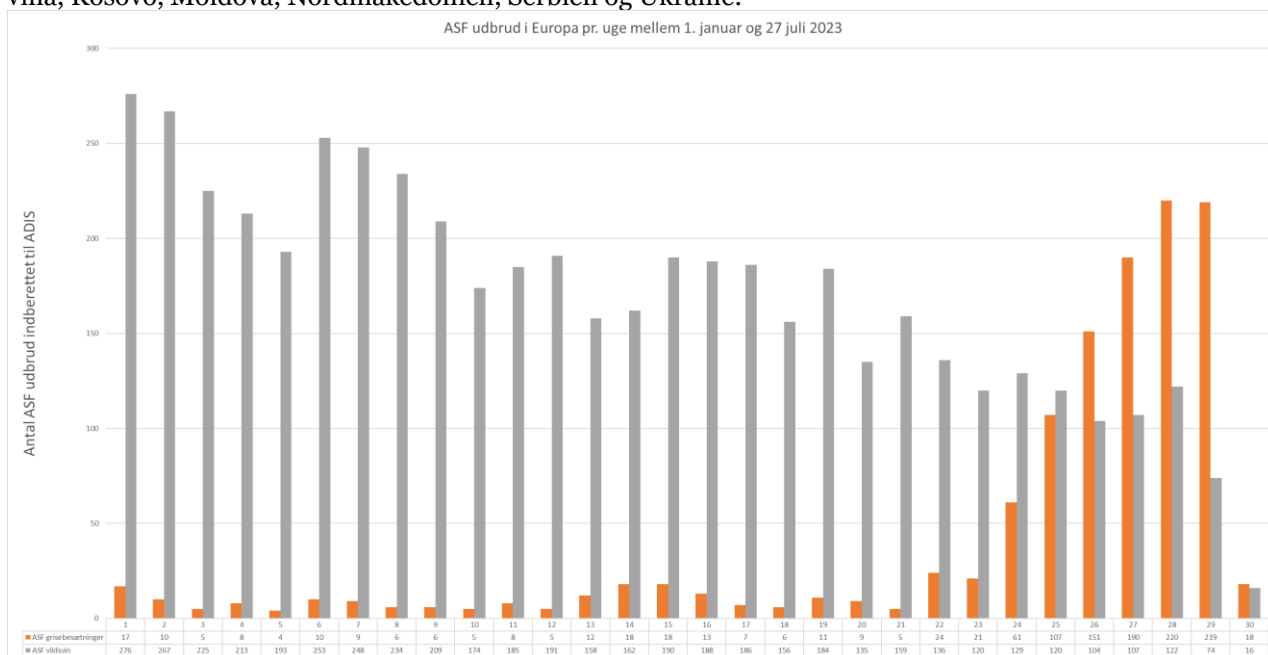
Tabel 1. Afrikansk svinepest (ASF) rapporteret i grisebesætninger og i vildsvin pr. land mellem 1. januar og 27. juli 2023 i EU, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine.

Land	ASF i tamgrise	ASF i vildsvin	Total
BOSNIEN-HERCEGOVINA	257	4	261
BULGARIEN	2	52	54
KROATIEN	206	3	209
TJEKKIET		45	45
ESTLAND	2	25	27
TYSKLAND	1	709	710
GRÆKENLAND	6	2	8
UNGARN		244	244
ITALIEN*	5	738	743
KOSOVO	1	2	3
LETLAND	5	310	315
LITAUEN	3	214	217
MOLDOVA	14	6	20
NORDMAKEDONIEN	4	19	23
POLEN	18	1858	1876
RUMÆNIEN	320	218	538
SERBIEN	351	194	545
SLOVAKIET		465	465
UKRAINE	7	6	13
I ALT	1203	5114	6316

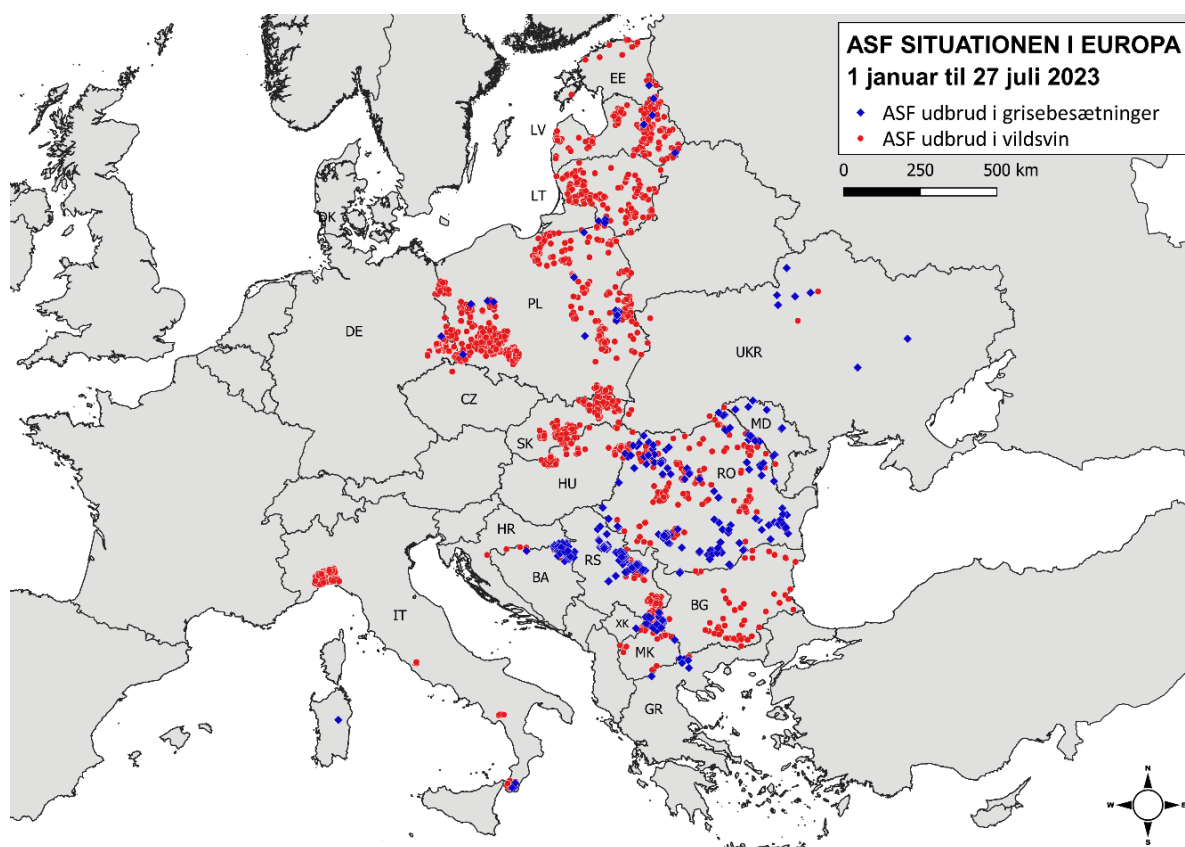
For tamgrise er angivet: antal smittede besætninger. Kilde: ADIS 27-07-2023. *Udbrud i Italien inkluderer ikke Sardinien.

Graf 1. viser en stigning i udbrud hos tamgrise rapporteret til ADIS fra uge 24. Denne stigning skyldes hovedsageligt ASF-situationen i Balkanlandene (Serbien, Bosnien-Hercegovina og Kroatien).

Graf 1. Afrikansk svinepest (ASF) rapporteret i grisebesætninger (farve orange) og vildsvin (farve grå) pr. uge mellem 1. januar og 27. juli 2023 i EU, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Moldova, Nordmakedonien, Serbien og Ukraine.

Kilde: ADIS 27-07-2023.

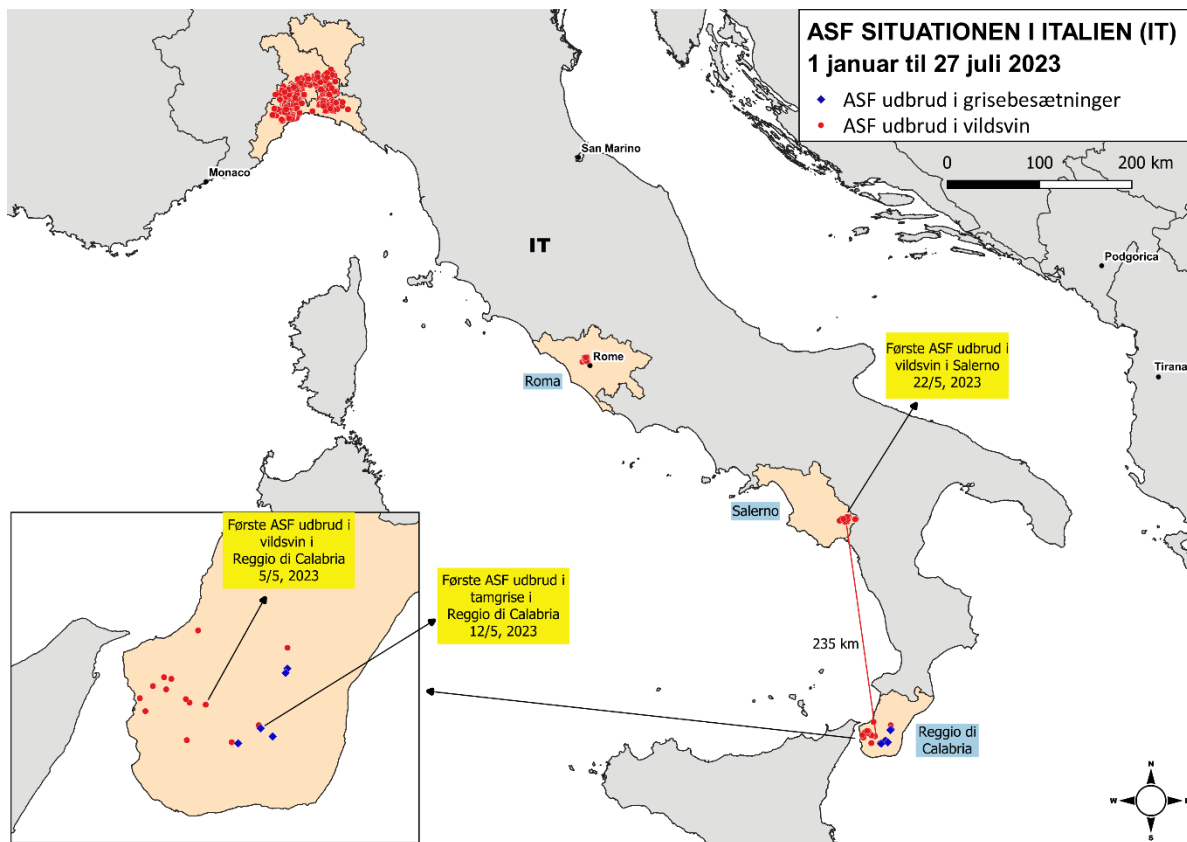

Figur 1. Kort med ASF fundet i vildsvin (markeret med rød) og ASF-udbrud i grisebesætninger (markeret med blå) i Europa mellem 1. januar og 27. juli 2023.

Italien

De italienske myndigheder har rapporteret de første fund af ASF i vildsvin i provinsen Reggio di Calabria i regionen Calabria (5. maj 2023) og i provinsen Salerno i regionen Campania (22. maj 2023), samt de første udbrud af ASF i tamgrise i Reggio Di Calabria den 12. maj 2023.

Den 27. juli 2023 har der været 14 udbrud af ASF hos vildsvin og 5 udbrud af ASF i tamgrise i provinsen Reggio Di Calabria. I samme periode har der været 27 udbrud af ASF i vildsvin og ingen udbrud i tamgrise i provinsen Salerno (Figur 2).

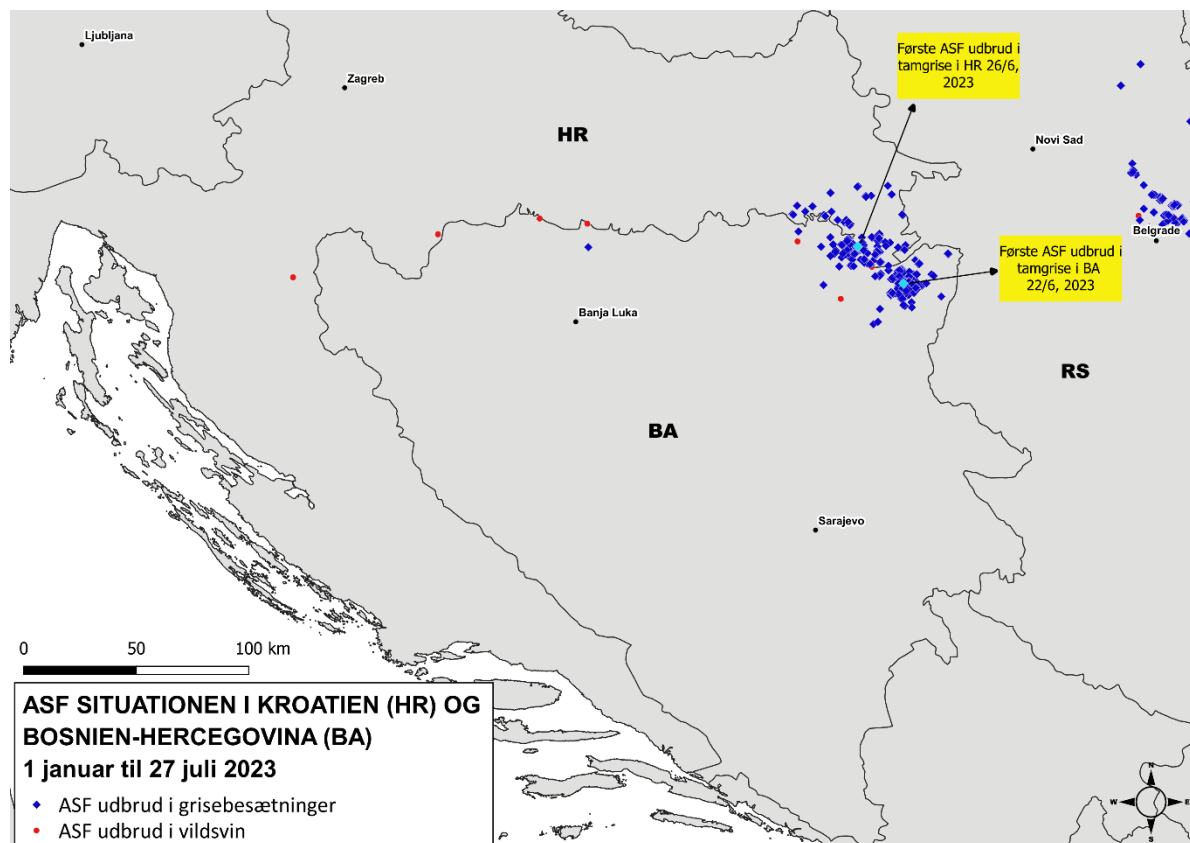
Bosnien-Hercegovina og Kroatien

De bosniske myndigheder har rapporteret de første fund af ASF i landet den 22. juni 2023, i en lille tamgrisebesætning med 40 grise beliggende i Bijeljina kommune. Myndighederne rapporterede den 15. juli 2023 om det første fund af ASF i vildsvin i Brcko-distriktet (figur 3).

Mellem 26. juni og 27. juli 2023 har de bosniske myndigheder rapporteret i alt 257 ASF-udbrud i tamgrise og 4 udbrud i vildsvin (tabel 1).

Den 26. juni 2023 rapporterede de kroatiske myndigheder til ADIS om de første ASF-udbrud i landet i to små tamgrisebesætninger i kommunen Drenovci i Vukovar-Srijem-regionen, i nærheden af grænsen til Bosnien-Hercegovina, 26 km fra hvor deres første udbrud af ASF blev rapporteret den 22. juni (figur 3).

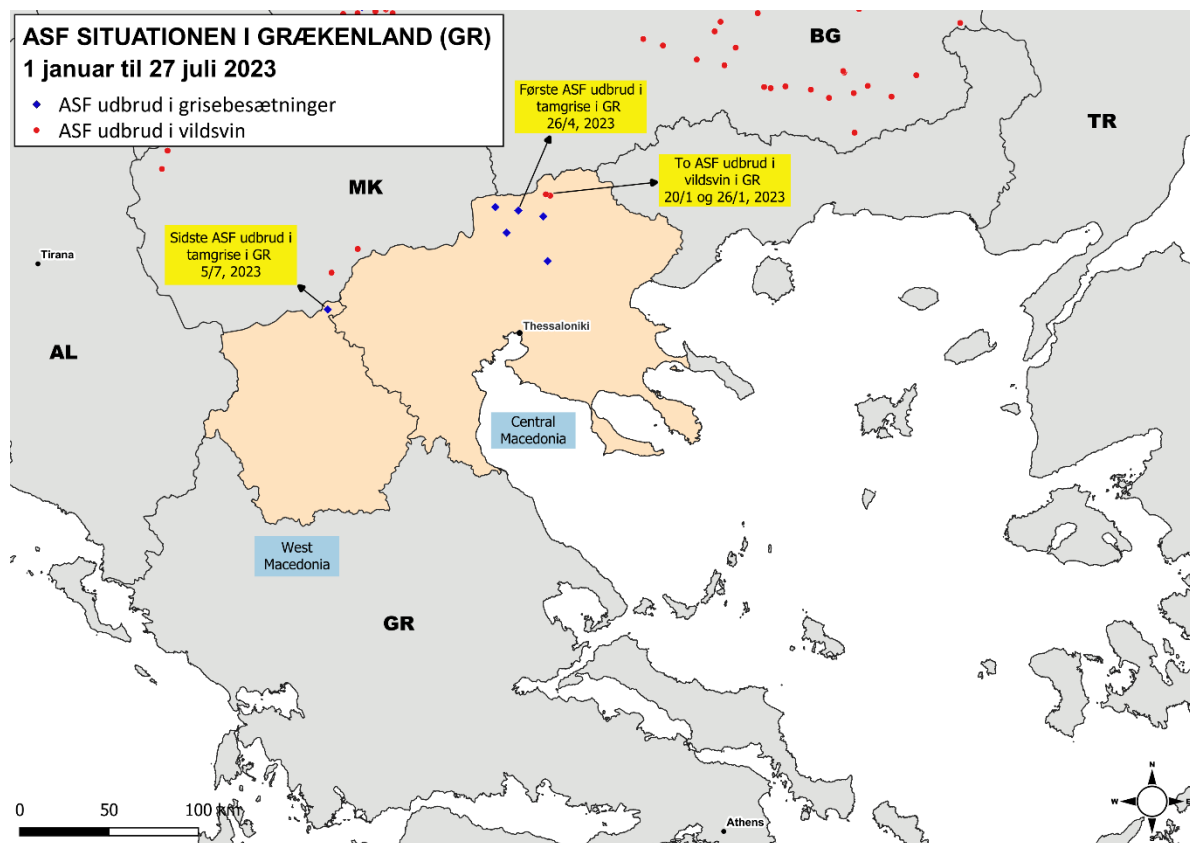
Mellem 26. juni og 27. juli 2023 har de kroatiske myndigheder rapporteret i alt 206 ASF-udbrud i tamgrise i regionen Vukovar-Srijem og Brod-Posavina og 3 udbrud i vildsvin (tabel 1).

Grækenland

I januar 2023 rapporterede de græske myndigheder om de første udbrud af ASF i vildsvin i Grækenland siden 2020. Vildsvinet blev fundet i regionen Central Makedonien. Den 26. april 2023 rapporterede myndighederne om det første udbrud af ASF i tamgrise i en besætning med ca. 600 grise i regionen Central Makedonien (figur 4).

Siden da er ASF-virus blevet påvist i Vestmakedonien i en lille tamgrisebesætning med 16 grise den 5. juli 2023.

Vurdering

1) Smitteintroduktion via vildsvin

Balkan-regionen og Italien

De nye ASF-udbrud blandt vildsvin i Balkan-regionen og i de to nye provinser i Italien, er ikke af betydning for risikoniveauet for introduktion af ASF til Danmark via inficerede vildsvin. Dette skyldes afstanden til den danske grænse samt det forhold, at det ikke er områder, hvor danske jægere typisk går på jagt.

Tyskland

Der er ikke identificeret ASF-smittede vildsvin i det nordlige eller vestlige Tyskland, i perioden mellem 1. januar og 27. juli 2023. Derfor fastholdes vurderingen af smitteintroduktionen til DK via vildsvin til meget lavt niveau som beskrevet i den tidligere trusselsvurdering fra 04-07-2022. Det nærmeste udbrud af ASF i vildsvin er ca. 373 km fra den dansk-tyske grænse.

Der er en risiko for, at jægere og naturelskere kan bringe ASF-virus til Danmark på tøj og udstyr. Men da der ikke er vildtlevende vildsvin i Danmark, vurderes risikoen for smitteintroduktion via denne smittevej som meget lav. Man bør dog sikre, at jagtudstyr, tøj, sko m.m., der har været i de berørte regioner, ikke kommer i kontakt med griseopdræt.

Risikoen for smitte fra tyske vildsvin til Danmark vurderes til meget lav.

2) Smitteintroduktion via transport, ornesæd og grisehandel.

Smitte kan indføres fra andre lande til Danmark enten via smittede levende grise, sæd eller via grisetransporter, der kommer tomme til Danmark fra inficerede områder. Da en grisebesætning tilses flere gange dagligt, og grisene lever tæt, antages det, at sygdom blandt tamgrise opdages hurtigere end i vildsvin, der kun af og til observeres af mennesker. Derfor er risikoperioden sat til 1 måned og omfatter perioden mellem den 1. og 27. juli 2023.

Der har været en leverance af levende grise fra en zoologisk have i Tyskland til Danmark mellem 1. og 27. juli 2023, og derfor er risikoen for indførsel via levende smittede svin vurderet til at være ubetydelig. Der er ikke importeret grise fra noget andet land til Danmark.

I risikoperioden er der registreret 38 leverancer af grise fra Danmark til Kroatien, hvoraf 4 leverancer gik til besætninger i regionen Brod-Posavina. Den nærmeste levering i forhold til udbrudsbesætningen var til en besætning 29 km væk. Der var én levering til Bosnien-Hercegovina, men ikke til en besætning i et inficeret område.

I risikoperioden er der registreret 149 leverancer af grise fra Danmark til Italien, ingen blev leverede til provinserne Salerno eller Reggio di Calabria.

Der var ingen leveringer til Grækenland i risikoperioden.

Ifølge EU-reglerne skal transportbiler til klovbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klovbærende dyr. For yderligere at reducere risikoen for at få smitte til Danmark har erhvervet en branchekode, DANISH transportstandard, som omfatter ekstra vask og desinfektion ved den dansk-tyske grænse, inden transportmidlerne kommer ind i Danmark samt karantæneperioder. Europa er delt op i risikozoner med tilhørende beskyttelsesstandarder. De nye ASF-inficerede regioner i Europa er klassificeret som sort zone af DANISH transportstandard, hvilket betyder, at transporter, der returnerer fra dette område, først igen kan transportere dyr i Danmark 7 dage efter vask og desinfektion¹.

Samlet vurderer Fødevarestyrelsen fortsat, at risikoen for introduktion af ASF til Danmark er **meget lav** på baggrund af følgende:

1. Der har kun været ét udbrud i tamgrise i Tyskland i en lille besætning tæt på den polske grænse inden for restriktionsområdet. Alle smittebekæmpelsesforanstaltninger er iværksat. Hvis smitten ikke er under kontrol, forventes det, at spredning til omkringliggende besætninger vil ses før smitten eventuelt ville kunne observeres i Danmark. Fødevarestyrelsen holder skarpt øje med udviklingen i området.
2. Der har været én leverance af grise fra Tyskland til Danmark siden 1. juli 2023 til en zoologisk have.
3. Der har ikke været leveringer af grise fra balkanregionen eller Italien til Danmark i den undersøgte periode.
4. Danmark har ikke modtaget ornesæd fra de inficerede regioner i Tyskland i den undersøgte periode. Danmark har ikke modtaget ornesæd fra lande i Balkan-regionen eller fra Italien.
5. Ifølge EU-reglerne skal transportmidler (lastbiler) til klovbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klovbærende dyr. For yderligere at reducere risikoen for at få smitte til Danmark, har erhvervet en branchekode, DANISH transportstandard, som omfatter ekstra vask og desinfektion ved den dansk-tyske grænse, inden transportmidlerne kommer ind i Danmark. I henhold til standarden bør alle transporter, der har været i en sort region, vente yderligere 7 dage, inden de igen kan fragte dyr i Danmark. Det er landmandens opgave at have en smittebeskyttelsesplan, der blandt andet indeholder kontrol af, at transportørerne overholder disse krav, inden de får adgang til besætningen.
6. DANISH transportstandard har klassificeret de nye ASF-inficerede regioner i Europa som sort region.

For at imødegå risikoen for, at ASF bliver introduceret til Danmark, blev der i 2018 indgået en politisk aftale om en styrket indsats mod ASF i Danmark. Aftalen består af en række tiltag, herunder etablering af et vildsvinehegn langs den dansk/tyske grænse, der tilsammen reducerer risikoen for, at ASF spreder sig til Danmark. Tiltagene er samlet i veterinære indsatser og indsatser til udryddelse af vildsvin i Danmark. Nedenstående indsatser er allerede iværksat.

¹ [Transportstandard \(svineproduktion.dk\)](https://svineproduktion.dk)

Veterinære indsatser mod ASF

- Lovændring vedr. skærpelse af bødeniveauet ift. lovovertrædelser, som har relation til smitterisiko for ASF og andre alvorlige husdyrsygdomme
- Styrkelse af det veterinære beredskab
- Opsætning af skilte på rastesteder
- Intensivering af informationskampagne ift. smittebeskyttelse og madaffald
- Rådgivning til frilandsbesætning om smitterisiko fra madaffald

Indsats vedrørende udryddelse af vildsvin i den danske natur

- Etablering af vildsvinehegn ved den dansk/tyske grænse
- Ændring af vildtskadebekendtgørelsen ift. øget regulering af vildsvin
- Øget overvågning i vildsvinepopulationen og gratis undersøgelser af nedskudte vildsvin i Danmark for husdyrsygdomme
- Intensiveret indsats i Sønderjylland på statens arealer og på private arealer
- Faglig opgradering af Schweiss Registeret
- Styrket samarbejde med Danmarks Jægerforbund
- Jagtlejekontrakter

Anbefalinger

Danske griseproducenter opfordres derfor til igen at gennemgå deres smittebeskyttelsesplaner med ansatte og fokusere på overholdelse af alle smittebeskyttende foranstaltninger, så spredning af ASF til Danmark forebygges.

Fødevarestyrelsen kommunikerer jævnligt med griseproducenterne med henblik på at minimere risikoen for at personer, der kommer fra Østeuropa og arbejder i danske grisebesætninger medbringer ASF smitte. Direkte anbefalinger kan findes på her under 'Særligt til medarbejdere i landbruget' [Hjælp med at forebygge afrikansk svinepest](#)

Fødevarestyrelsen anbefaler, at man ikke har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet inden for de seneste 48 timer, hvis man vil besøge et dansk husdyrbrug. Læs mere om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug på Fødevarestyrelsens hjemmeside: [Vejledning om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug](#)

Da ASF kan smitte via fødevarer, anbefaler Fødevarestyrelsen, at man ikke medbringer fødevarer fra områder, hvor der er aktive sygdomsudbrud. Listen over områder opdateres jævnligt og findes på hjemmesiden: [Privat ind- og udførsel af fødevarer](#)

Hvis man skal på jagt i udlandet, bør man orientere sig om, hvor der er konstateret ASF, så man kan tage forholdsregler mod at tage smitte med hjem. Find Fødevarestyrelsens fakta ark til jægere her under "Særligt til jægere": [Information til jægere om afrikansk svinepest](#)

Seneste udbrud i Danmark

Der har aldrig været konstateret udbrud af afrikansk svinepest i Danmark.

Referencer

20-1-2023 Greece-ASF.DP – ADIS Outbreak GR-ASF-2023-00001 - Primary disease notification.

26-4-2023 Greece-ASF.DP – ADIS Outbreak GR-ASF-2023-00003 - Primary disease notification.

11-5-2023 Italy-ASF.DP – ADIS Outbreak IT-ASF-2023-00474 - Primary disease notification.

24-5-2023 Italy-ASF.DP – ADIS Outbreak IT-ASF-2023-00516 - Primary disease notification.

22-6-2023 Bosnia and Herzegovina-ASF.DP – ADIS Outbreak BA-ASF-2023-00001 - Primary disease notification.

26-6-2023 Croatia-ASF.DP – ADIS Outbreak HR-ASF-2023-00001 - Primary disease notification.

FVST. Trusselsvurdering for ASF pr. 04-07-2022 i Tyskland. 2022. <https://foedevarestyrelsen.dk/Media/638216517315014576/Trusselsvurdering%20for%20ASF%20opr.%2004-07-2022%20Tyskland.pdf>